

Dosarul nr. 2ra-324/23

2-21162388-01-2ra-27022023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Cotorobai, A. Braga, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

08 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Leșcu Corneliiu, reprezentat de avocatul Mazarenco Grigorii,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Leșcu Corneliiu împotriva Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, intervenient accesoriu Consiliul mun. Chișinău cu privire la încasarea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, reprezentată de Covali Victoria și a fost casată hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 02 noiembrie 2021, Leșcu Corneliiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cu privire la încasarea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 14 octombrie 2019 în mun. Chișinău str. XXXXX orele 16:20 în urma căderii unui copac în curtea casei de locuit spațiu public a fost accidentat automobilul Hyundai Santa Fe n/î XXXXX ce era parcat regulamentar în fața casei.

A indicat că, ca urmare a fost depusă o plângere către organele de poliție care la data de 14 octombrie 2019 a întocmit procesul-verbal privind actele de constatare și procesul-verbal de cercetare la fața locului în urma căror s-a stabilit căderea copacului peste automobilul menționat ce aparține lui Leșcu Corneliiu.

A susținut că, la data de 15 octombrie 2019 prin scrisoarea recomandată a solicitat

participarea reprezentantului întreprinderii la constatarea deteriorărilor automobilului Hyundai Santa Fe n/î XXXXX conform raportului de evaluare a pagubei suma prejudiciului cauzat constituie 47 954,76 de lei. Respectiv la data de 29 octombrie 2019 de către Inspectoratul de Poliție Centru reclamantul a fost informat despre faptul că urmează să se adreseze către ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” pentru a solicita recuperarea prejudiciului.

A menționat că, la data de 22 iulie 2020 s-a adresat către ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cu solicitarea reparării benevole a prejudiciului adus, însă pârâtul nu a dat răspuns.

A considerat că, vina în neasigurarea securității în sensul prevenirii căderii copacilor, o poartă ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, care are obligația legală de a supraveghea în permanență spațiile verzi, pentru excluderea prăbușirilor arborilor și ramurilor acestora, inclusiv cele prejudicioase.

Astfel, a indicat că pârâtul nu a îndeplinit obligațiile sale care îi revin din lege privind menținerea și îngrijirea arborilor, în conformitate cu normele tehnice, ce ca rezultat s-a soldat cu aducerea prejudiciului reclamantului prin căderea copacului asupra automobilului acestuia, deteriorându-l esențial.

A susținut că, anume competențele ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, în calitate de autoritate municipală specializată, investită cu atribuțiile distincte de a administra și gospodări spațiile verzi, amplasate în raza mun. Chișinău, se atribuie evidența și documentarea spațiilor verzi orășenești, menținerea într-o stare corespunzătoare a arborilor și arbuștilor plantate, curățirea regulată a acestora, defrișarea obiectelor vegetației învechite și avariate.

La fel, a menționat că ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” era obligată să asigure menținerea spațiilor verzi municipale în stare corespunzătoare și să înlăture astfel eventualele riscuri de cauzare a daunelor pentru bunuri și persoane, însă, pârâta nu a demonstrat diligența necesară și rezonabilă, în rezultat fiind ținută să repare prejudiciul cauzat în urma survenirii riscului neeliminată la timpul corespunzător.

Or, scopul întreprinderii este de a îngriji plantațiile verzi, conform normativelor tehnologice și agrotehnice, la indicațiile Consiliului Municipal Chișinău și ale altor organe publice, întru asigurarea condițiilor de creștere a plantelor în mediul urban, precum și de a presta servicii cum ar fi curățarea și defrișarea arborilor avariați, după obținerea autorizației corespunzătoare.

A considerat că, vinovăția în producerea incidentului din 14 octombrie 2019 de prăbușire a arborelui pe acoperișul autovehiculului o poartă ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, care este ținută să repare prejudiciul.

A solicitat încasarea din contul ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a prejudiciului material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea s-a admis. S-a încasat de la Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în beneficiul lui Leșcu Corneliu suma de 48 554,76 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 1 467,00 lei cu titlu de taxă de stat achitată la momentul înaintării acțiunii, iar în total suma de 50 021,76 de lei.

Instanța de fond având în vedere că vinovăția ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a fost demonstrată prin înscrisurile anexate la materialele cauzei, a ajuns la concluzia de a admite pretenția cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat și a încasat din contul pârâtei ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în beneficiul reclamantului Leșcu Corneliu prejudiciul material în mărime de 48 554,76 de lei, suma ce include și cheltuieli pentru efectuarea raportului de evaluare a pagubei în mărime totală de 600,00 lei, or, aceste cheltuieli au fost necesare pentru justa soluționare a cauzei.

La 29 iunie 2022, ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, reprezentată de Covali Victoria, a depus cerere de apel nemotivată, iar la 26 august 2022 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de către ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, reprezentată de Covali Victoria, s-a casat hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o hotărârea nouă, prin care acțiunea s-a respins.

Pentru a decide astfel instanța de apel a considerat că, pentru angajarea răspunderii autorității publice, ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” nu sunt întrunite condițiile generale ale răspunderii și anume: prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal și vinovăția.

Sub aspect subiectiv lipsește vinovăția ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, în condițiile în care arborele era într-o stare bună și nu prezenta semne ale unei stări fitosanitare precare, or conform normelor agrotehnice aprecierea stării arborelui se face prin cercetarea din exterior, vizuală a semnelor pe care le prezintă arborele, repere după care ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” apreciază starea arborelui și decide dacă sunt necesare intervenții sau nu.

Mai mult ca atât, la caz nu a fost întocmit un raport de expertiză, prin care să se stabilească în rezultatul căror împrejurări a căzut arborele peste autoturismul menționat.

Subsecvent, cu referire la celelalte pretenții înaintate, instanța de apel a reținut că urmează a fi respinse ca neîntemeiate, întrucât, fiind respinsă cerința de bază, urmează a fi respinse și cerințele secundare, care poartă soarta cerinței de bază.

La 17 februarie 2023, Leșcu Corneliu, reprezentat de avocatul Mazarenco Grigorii, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului recurentul a indicat că nu este de acord cu decizia Curții de Apel, or, Leșcu Corneliu, nu are abilități și nu poate examina arborele care a căzut peste automobil, în vederea stabilirii stării lui și pentru a anunța ulterior ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, acest lucru urmează a fi petrecut de specialiștii întreprinderii care cunosc și pot aprecia după diferite criterii starea arborilor și procedurile care urmează să le întreprindă pentru protejarea persoanelor.

Cu referire la faptul invocat de către instanța de apel că nu a fost prezentat un raport de expertiză care să stabilească în rezultatul căror împrejurări a căzut arborele

peste automobil, a relatat faptul că a anunțat organele de poliție care au întocmit actele necesare.

Astfel, a considerat că vinovată de producerea incidentului este ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”.

Prin notificarea din 27 februarie 2023 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” și Consiliului mun. Chișinău copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 146).

Prin referința din 17 martie 2023, ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților și participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei contestate la 23 ianuarie 2023 (f.d. 137).

Astfel, recursul declarat la 17 februarie 2023 este în termen.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Leșcu Corneliu, reprezentat de avocatul Mazarenco Grigorii, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Leșcu Corneliu, reprezentat de avocatul Mazarenco Grigorii, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Leșcu Corneliu, reprezentat de avocatul Mazarenco Grigorii, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Leșcu Corneliu, reprezentat de avocatul Mazarenco Grigorii, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Leșcu Corneliu, reprezentat de avocatul Mazarenco Grigorii, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi